

DÉ THRILLERSENSATIE UIT ZWEDEN

EMELIE SCHEPP

THRILLER-
AUTEUR
VAN HET
JAAR

POST MORTEM

DE AUTEUR VAN **MEMENTO** EN **NARCOTICA**

De vrouw opende haar ogen weer en keek me recht aan. Ze begon wanhopig met haar handen in de lucht te klauwen, alsof ze besepte wat er zou gaan gebeuren.

Ik zag haar verbazing, haar ontsteltenis, en fluisterde tegen haar dat er geen andere oplossing was, dat het te laat was, dat ze te veel had gezien.

Ze had haar ogen dicht moeten houden, had haar nieuwsgierige ogen niet mogen openen, had de ring niet mogen zien.

'Het spijt me,' zei ik terwijl ik mijn handen op haar neus en mond legde, 'maar wat zou u in mijn plaats gedaan hebben?'

Ze gaf geen antwoord. Uiteraard.

Ze deed alleen een nieuwe poging om zich te bevrijden, een laatste wanhoospoging. Haar magere lichaam bewoog wild op de brancard. Ze probeerde mijn handen weg te trekken, maar dat lukte niet. Haar nagels krabden mijn huid stuk, maar ik hield vol en duwde steeds harder.

Ze probeerde te schreeuwen, ik hoorde een gorgelend geluid. Haar krachten begonnen op te raken en ze knipperde een paar keer met haar ogen.

En toen – eindelijk – kwam het, het besef dat het voorbij was. Haar hersenen registreerden niets anders meer dan de verschrikking.

Ze maakte geen geluid, alleen een zucht toen ze het opgaf, toen haar lichaam uiteindelijk ontspande en roerloos werd.

Ik haalde mijn hand van haar mond en luisterde glimlachend naar de stilte. Het voelde zo eenvoudig, zo voltooid, zo vanzelfsprekend.

Dit was weliswaar niet gepland, maar toch een begin, en ik verheugde me als een kind op het vervolg.

Woensdag

1

Philip Engström steunde met twee handen op het zwarte aanrecht in de personeelskamer van het ambulancestation in Norrköping. Een raam stond open en de koele voorjaarslucht stroomde naar binnen. Hij pakte de koffiebeker uit de automaat, sloot zijn handen eromheen en genoot van de warmte. Daarna liet hij zich op een van de banken vallen.

Het duurde nog een uur voordat zijn dienst erop zat, maar hij had nu al een enorm verlangen om zijn ogen dicht te doen, om even te slapen, al was het maar een paar minuten. Hij wist dat het niet goed was om zo te denken, maar hij moest herstellen van wat er de afgelopen nacht was gebeurd en plotseling droomde hij over een kolkende, stromende waterval.

In de verte hoorde hij iemand roepen en hij schrok, tastte over de tafel en gooide zijn beker koffie om.

‘Philip!’

‘Hallo, Sandra,’ zei hij slaapdronken.

Sandra Gustafsson stond twee meter bij hem vandaan met één hand in haar middel. Ze had blond haar en haar ogen waren net zo groen als de kleur van hun werkkleding. Ze was ambulanceverpleegkundige en de laatste die was aangenomen. Ze was capabel, werkte hard en was zorgzaam voor haar collega’s.

‘Ben je nog steeds moe?’

‘Absoluut niet,’ zei Philip, waarna hij opstond, de koffie met onnodig veel keukenpapier opruimde en weer op de bank ging zitten.

Ze keek naar hem terwijl hij zijn best deed om niet te gapen, liep naar de automaat en pakte twee bekers, die ze met koffie vulde. Hij glimlachte onwillekeurig toen ze hem er een van gaf, nam meteen een slok en keek naar de klok.

‘Het is bijna tijd om naar huis te gaan,’ zei ze.

‘Yep.’

‘Wil je erover praten voordat je vertrekt?’ vroeg ze terwijl ze naast hem ging zitten.

‘Waarover?’

‘Over de patiënt die overleden is.’

‘Nee, waarom zou ik dat willen?’ Hij nam nog een slok koffie. Hij voelde zich nog steeds suf en bedacht dat hij zijn gezondheid snel onder controle moest krijgen. Door het werk sliep hij te weinig en hij was zich volledig bewust van het feit dat hij regelmatig moest slapen, dat hij niet tevreden moest zijn met af en toe een uur.

‘Het was een vreemde situatie.’

‘Het was een gewoon hartinfarct, waarom zouden we daarover moeten praten?’

‘De patiënt had het kunnen overleven.’

‘Maar dat heeft ze niet gedaan, oké?’ Philip luisterde naar het gebrom van de koffieautomaat, dacht aan de patiënt en voelde zijn handen trillen.

‘Ik vraag me gewoon af hoe je je daaronder voelt.’

‘Sandra,’ zei hij terwijl hij zijn beker op tafel zette. ‘Ik weet dat je er wilt zijn voor je vrienden, maar dat psychologische geleuter werkt bij mij niet.’

‘Je wilt dus niet praten?’

‘Nee, dat zei ik toch.’

‘Ik dacht alleen...’

‘Wat? Dat we tegenover elkaar zouden gaan zitten en elkaar omhelzen? Wil je ook dat we daarbij fluwelen pyjama’s dragen?’

‘Volgens de procedures –’

‘Stop daarmee. Ik werk al vijf jaar als ambulanceverpleegkundige, ik ken de procedures.’

‘Dan weet je ook dat het niet goed is om te slapen als we op weg zijn naar een melding.’

Het bleef een hele tijd stil.

‘Stel dat iemand erachter komt?’ fluisterde ze.

‘Niemand komt erachter. Het valt onder de zwijgplicht.’

‘Wat?’

Hij keek om zich heen om te controleren of er niemand binnen gehoorsafstand was. ‘Je hoorde wat ik zei.’

‘Jezus, zo gaat dat toch niet.’

Philip keek haar aan. ‘Waarom niet?’

‘Je bent niet goed wijs, dat is absoluut –’

‘Ik snap dat het vreemd klinkt.’

‘Vreemd? Het klinkt volkomen krankzinnig.’

Hij keek naar de deur terwijl hij bedacht dat hij de kamer uit wilde lopen, nu meteen. Hij wilde rust voelen, stilte horen en vooral aan Sandra ontsnappen.

‘Het spijt me, Philip, dat kan ik niet. Jij bent degene die tekortgeschoten is, niet ik.’

‘Ik schiet nooit tekort, als je dat nog niet wist. En daarom is ze niet overleden.’

‘Geloof je dat zelf?’

Philip keek haar strak aan, streek met zijn hand door zijn haar en haalde diep adem in een poging te kalmeren.

‘Oké,’ zei hij na een tijdje. ‘Laten we het als volgt doen. Als iemand tegen alle verwachtingen in erachter zou komen dat ik in slaap gevallen ben, dan beloof ik dat ik het zelf rapporteer.’

‘En ik dan?’

‘Jij geeft mij de schuld en zegt dat je bang was om het te vertellen omdat je deze baan nog niet zo lang hebt. Maak er een zielig verhaal van.’

Ze keek hem zwijgend aan.

‘Hebben we een afspraak?’ vroeg hij.

‘Ja,’ antwoordde ze zachtjes. ‘Maar je moet je probleem onder controle zien te krijgen, want als het nog een keer gebeurt geef ik je aan.’

‘Dank je,’ zei hij terwijl hij een hand op haar schouder legde.

‘Ik meen het.’

‘Ik weet het,’ antwoordde hij, waarna hij ging staan.

Officier van justitie Jana Berzelius zat op een van de stoelen buiten de opnamestudio met haar ene been over het andere geslagen. Ze wachtte tot het haar beurt was om plaats te nemen naast Richard Hansen, de presentator van het ochtendprogramma *Sveriges Radio P4 Östergötland*.

Toen ze een teken van Hansen kreeg liep ze zo stil mogelijk de

studio in en ging zitten op de plek die haar was aangewezen. Ze zette de koptelefoon op en hoorde de presentator van onderwerp veranderen en het volgende programmaonderdeel over de activiteiten van criminele bendes aankondigen.

‘Afpersing, berovingen en overvallen met hamers, messen en automatische wapens. Het geweld dat criminele bendes gebruiken neemt toe. Jana Berzelius, jij werkt al een aantal jaar als vooronderzoeksleider in onderzoeken naar ernstige georganiseerde misdaden in Norrköping. Wat is volgens jou de reden voor het toegenomen geweld?’

Jana schraapte haar keel. ‘Ten eerste moeten we ons er bewust van zijn dat we het hebben over het aantal opgegeven misdaden. Dat de criminaliteit statistisch gezien toeneemt is iets anders dan dat de feitelijke criminaliteit toeneemt, maar –’

‘Je bedoelt dus dat de statistieken liegen?’

‘We zien dat het geweld van criminele bendes in heel Zweden toeneemt, terwijl het geweld in de samenleving over het geheel genomen afneemt.’

‘En wat is de reden voor het toegenomen bendege geweld?’

‘Daar zijn veel redenen voor.’

‘Noem er eens een paar.’

Ze boog zich naar voren. ‘In principe heb je de belangrijkste al genoemd tijdens je aankondiging, en ik kan het er alleen maar mee eens zijn dat de toegenomen beschikbaarheid van vuurwapens in combinatie met de toegenomen sociale en economische segregatie factoren zijn die daaraan bijdragen.’

‘Zoals je weet hebben we de criminele bendes in Norrköping op de redactie in kaart gebracht,’ ging Hansen verder terwijl hij tegelijkertijd op de papieren keek die hij voor zich had liggen. ‘Onze reportage over de activiteit van de bendes met betrekking tot wapen-, drugs- en mensenhandel heeft veel bijval gekregen. Inmiddels is er een jaar verstreken sinds de eerste reportage en er heeft op dat gebied nauwelijks verbetering plaatsgevonden. Er worden weinig vonnissen uitgesproken, weinig misdaden komen voor de rechter en veel mensen beweren dat het rechtssysteem in Zweden niet voldoet. Hebben we reden om ongerust te zijn?’

‘Er is altijd een risico op fouten in de rechtsketen, wat helaas soms tot foutieve vonnissen of zelfs uitgebleven vonnissen leidt.’

‘Kan een vooringenomen officier van justitie zo’n risico vormen?’

‘Uiteraard, net als gemanipuleerde politieonderzoeken, misleidende uitlatingen van experts of valse getuigenverklaringen. Ik kan als officier van justitie niet ontkennen dat dit reële risico’s zijn, die soms kunnen resulteren in foutieve vonnissen.’

‘Wat is jouw mening over de stemmen die opgaan om de straffen voor bijvoorbeeld gewelddelicten te verhogen?’

‘We kunnen niet bewijzen dat strengere straffen leiden tot –’

‘In de VS hebben strengere straffen geleid tot –’

‘Maar we hebben het nu over Zweden en Norrköping,’ onderbrak Jana hem.

Hansen keek weer op zijn papieren. ‘Volgens de oppositie is het verhogen van straffen een belangrijke doelstelling binnen de rechts-politiek. Wat is jouw mening daarover?’

‘De belangrijkste taak van de misdaadpolitiek zou het bedenken van meer mogelijkheden om criminaliteit te voorkomen moeten zijn.’

Hansen keek haar aan en zei: ‘In de zogenaamde Politiezaak zijn hoofdcommissarissen en zakenmannen beschuldigd van corruptie en drugssmokkel. Ik neem aan dat de daders tot lange gevangenisstraffen veroordeeld worden?’

‘Dat klopt.’

‘Ik heb begrepen dat de zaak zowel gecompliceerd als ongewoon is. Behalve het buitengewoon meedogenloze aspect van gewelddelicten gaat het hierbij om een landelijk aangestelde politiechef op het hoogste niveau die zijn machtspositie ernstig heeft misbruikt.’

‘Je hebt het over Anders Wester, het hoofd van de Rijksrecherche,’ zei Jana. ‘We hebben het hele plaatje nog niet duidelijk voor ons, nog niet alle verdachten zijn verhoord –’

‘Dat klopt, maar je zou je kunnen voorstellen dat er strengere straffen nodig zijn in een dergelijke unieke zaak om duidelijk te maken hoe ernstig de samenleving dit soort criminaliteit opvat. Bovendien gaat het hierbij eveneens om vertrouwen in het politie-wezen.’

‘Daar kan ik geen commentaar op geven, omdat het mijn onderzoek niet is.’

‘Maar je moet het toch met me eens zijn dat het strafstelsel een manier is voor de samenleving om te tonen hoe ernstig men tegen verschillende misdaden aan kijkt?’

‘Jawel, maar er is zoals ik al zei geen bewijs dat strengere straffen tot minder criminaliteit leiden.’

‘Dus als ik je goed begrijp ben jij van mening dat er meer activiteiten moeten worden ontplooid om criminaliteit te voorkomen?’

‘Ja, natuurlijk.’

‘Waarop baseer je die conclusie?’

Jana keek hem doordringend aan. ‘Op mijn ervaring.’

Verpleegkundige Mattias Bohed liep samen met zijn collega Sofia Olsson door afdeling 11 van het Vrinnevi-ziekenhuis. Voor kamer 38 zat bewaker Andreas Hedberg met een rechte rug en verstrengelde handen op een stoel. Hij glimlachte naar Sofia terwijl ze naar hem toe liepen, ging staan en deed de deur van het slot.

Nadat ze de kamer binnen waren gegaan deed Andreas de deur weer op slot.

In de zwaarbewaakte kamer werd de van moord verdachte Danilo Peña sinds drie maanden verpleegd. Mattias wist niet veel meer over de patiënt dan wat hij op internet had gelezen: dat hij betrokken was bij de Politiezaak en van meerdere moorden op jonge Thaise meisjes werd verdacht. Degenen die waren geselecteerd om hem te verplegen hadden strenge instructies gekregen, ze mochten onder meer niet alleen met hem in de kamer zijn.

‘Ben je vergeten het licht uit te doen?’ vroeg Sofia toen ze zag dat het bedlampje brandde.

‘Nee,’ antwoordde Mattias. ‘Volgens mij niet.’

‘Je moet er altijd aan denken om geen lampen te laten branden. Het moet donker in de kamer zijn als wij hier niet zijn.’

‘Sorry,’ zei hij, hoewel hij wist dat het zijn schuld niet was.

De kamer was klein. Behalve de medische apparatuur stonden er een bed, een nachtkastje en een stoel in.

Sofia haalde een glazen ampul tevoorschijn en schudde die voor-

zichtig, waarna ze de vloeistof in een injectiespuit opzoog. 'Heb je trouwens gehoord dat hij gisteren wakker geworden is?'

'Je maakt een grapje.'

'Inderdaad,' zei ze met een glimlach.

'Probeer je me bang te maken?'

'Nee, maar ik wil dat je alert bent. Geen brandende lampen als we niet in de kamer zijn.'

De patiënt lag roerloos in bed, alleen zijn borstkas ging licht op en neer door zijn oppervlakkige ademhaling. Hij lag languit op zijn rug met gesloten ogen en zijn armen onder de deken.

Mattias hield afstand, hoewel hij wist dat de patiënt diep in slaap was.

'Wat is er met je? Het was maar een grapje,' zei Sofia, die merkte dat hij zenuwachtig was. 'Hij heeft nog nooit tekenen vertoond dat hij wakker zou worden. Hij heeft zich zelfs nauwelijks bewogen en ligt er altijd zoals nu bij als we binnenkomen.'

'Maar ooit komt hij bij, en die dag komt dichterbij.'

'Relax,' zuchtte ze.

'Maar echt, wat gebeurt er als hij bijkomt?'

'Hij komt niet bij.'

Ze liep naar het bed en zei zachtjes tegen de patiënt dat het tijd was voor zijn prik.

'Waarom praat je tegen hem als hij je toch niet hoort?'

'Dat weet ik niet, uit gewoonte misschien?'

Ze hield de injectienaald in haar linkerhand en sloeg de deken met haar rechterhand open. 'Help je me?' vroeg ze.

Hij liep naar het bed, ging naast haar staan en streek met een watje met alcohol over de huid om die te desinfecteren. Peñas' lichaam ziet er mager uit, dacht hij. Waarschijnlijk was hij flink wat spiermassa verloren tijdens de maanden in het ziekenhuis. Hij liep om het bed heen, gooide het watje in de afvalbak en keek naar Sofia, die de injectienaald bij Danilo's bovenarm hield.

'Slaap lekker,' zei ze.

Op dat moment schokte zijn hand. Sofia deed meteen een stap naar achteren en liet de injectiespuit op de grond vallen. Hij rolde onder het bed.

‘Is hij wakker?’ vroeg Mattias terwijl hij achteruitdeinsde.

‘Nee, zijn ogen zijn troebel en zijn blik is leeg. Ik was er alleen niet op voorbereid dat hij... Ik bedoel, het overrompelde me gewoon.’

Ze bukte zich om de spuit te pakken, maar kon er niet bij. ‘Hij ligt aan jouw kant, kun je hem oprapen terwijl ik een nieuwe klaarmaak?’

Mattias keek ongerust naar de patiënt en ging daarna op zijn knieën zitten. Hij zag Sofia’s benen toen hij onder het bed keek.

De injectiespuit lag tegen de muur. Het naamplaatje en de penningen in zijn borstzak schuurden tegen zijn lichaam toen hij onder het bed kroop om hem te pakken.

Op dat moment hoorde hij een bonk boven zich. Hij keek om zich heen, maar zag Sofia’s benen niet meer.

‘Sofia?’ vroeg hij terwijl hij opstond met de injectiespuit krampachtig in zijn hand geklemd. De adrenaline begon bliksemsnel door zijn lichaam te stromen toen hij zag dat het bed leeg was.

Sofia lag op de stoel naast het bed. Haar armen hingen slap naar beneden en haar ogen waren dicht. Hij staaarde naar haar terwijl zijn hart zo hard bonkte dat het geluid in zijn oren dreunde. Hij bedacht dat hij op de alarmknop moest drukken of de bewaker moest roepen, maar zijn lichaam gehoorzaamde hem niet.

Mattias deed een stap naar achteren, draaide zich langzaam om en zag de patiënt doodstil achter hem staan, maar twee stappen bij hem vandaan, met gebalde vuisten en een donkere blik in zijn ogen. Hij hield de spuit nog steviger vast en hief hem langzaam, alsof hij zich wilde verdedigen.

‘Denk het niet eens,’ zei Danilo met schorre stem, waarna hij twee stappen naar hem toe deed.

Mattias stak zijn armen uit, maar de beweging was veel te voorspelbaar en langzaam. Danilo pakte zijn arm vast en draaide die om. Het deed verschrikkelijk veel pijn.

‘Wat wil je?’ kermde Mattias. ‘Zeg wat je wilt, dan kan ik je helpen...’

‘Kleed je uit.’

‘Wat?’

‘Kleed je uit.’

‘Oké, oké,’ zei Mattias, maar hij bleef roerloos staan. Zijn lichaam voelde verlamd en hij leek met geen mogelijkheid in staat om te bewegen.

Pas toen Danilo zijn bevel herhaalde trok hij zijn witte ziekenhuisjasje uit. Een pen viel uit de borstzak op de vloer.

‘Je broek ook.’

Mattias keek naar de deur.

‘Is het zo moeilijk te begrijpen? En een beetje snel graag.’

De klap in zijn gezicht was zo onverwacht dat hij geen tijd had om te reageren. Hij raakte zijn mond aan en voelde het warme bloed tussen zijn vingers.

‘Alsjeblieft,’ zei Mattias, ‘ik doe alles wat je wilt –’

‘Je broek.’

Mattias knoopte de witte broek snel open en trok hem tot zijn knieën naar beneden. Hij probeerde zijn been eruit te krijgen, maar de witte sportschoenen bleven in de stof haken, waardoor hij zijn evenwicht verloor en opzijviel. Hij voelde een pijscheut in zijn heup toen hij de vloer raakte, maar bleef aan de broekspijp trekken.

Uiteindelijk waren zijn broek en schoenen uit. Hij voelde dat hij kippenvel kreeg en dacht aan zijn zoon Vincent, die altijd zo veel tijd nodig had om zich uit te kleden als hij ging douchen of als het tijd was om naar bed te gaan. Hij beloofde zichzelf om daar nooit meer over te mopperen. Nooit meer, dacht hij met een brok in zijn keel.

‘Je bent je sokken vergeten. Vooruit!’

Mattias slikte, trok zijn sokken uit en keek naar Danilo. ‘Ik heb een gezin, een zoon –’

‘Ga staan en loop naar het bed.’

Mattias was de controle over zijn lichaam kwijt, maar het lukte hem om hijgend en trillend naar het bed te strompelen. ‘En nu?’

‘Ga liggen,’ siste Danilo.

‘In bed?’

‘In bed.’

Het laken was nog warm toen hij ging liggen. Hij lag ongemakkelijk, maar durfde niet van houding te veranderen.

Danilo bukte zich, pakte het jasje van de vloer en trok dat snel aan.

De broek hing losjes rond zijn middel. Hij liep naar Mattias toe en hield de injectiespuit boven zijn naakte borstkas, een centimeter boven zijn hart.

‘Het is tijd voor je prik,’ zei hij met een glimlach.

Mattias keek naar de vlijmscherpe naald. Daarna ging alles zo vlug dat hij niet in staat was om te reageren. Hij voelde een steek in zijn borstkas, alsof hij was gebeten door een insect. De plek van de injectie begon te bloeden. Hij was bang, maar was niet in staat om te bewegen, het enige wat hij kon doen was observeren en registreren.

Danilo zei iets, maar de woorden klonken alsof ze in een tunnel werden gezegd. Mattias zag dat Danilo het witte jasje rechte trok, de pen die op de vloer lag oppakte, hem in de borstzak van het jasje stopte en zichzelf in de spiegel bekeek. Hij streek met twee handen door zijn donkere haar en draaide zich naar Mattias om. ‘Slaap lekker,’ zei hij, waarna hij naar de deur liep.

Mattias hoorde dat de bewaker de deur opende. Dit gebeurt niet echt, was zijn laatste gedachte. Het werd stil binnen in hem en hij voelde hoe de kou, die in zijn voeten en handen begon, zich via zijn benen en armen naar zijn hoofd en hart verspreidde.

Daarna werd het donker.

Eerste druk mei 2017

Oorspronkelijke titel *Prio ett*

Copyright © 2016 Emelie Schepp

Publication by Agreement with Grand Agency

Copyright © 2017 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Corry van Bree

Omslagontwerp Studio Jan de Boer, Amsterdam

Omslagillustratie Plainpicture / R. Mohr

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 4253 6

ISBN e-book 978 90 261 4254 3

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.